

Програмни и институционални постижения на Програма Достъп до Информация (ПДИ) януари – декември 2019 година

Следвайки своята мисия – да подпомага упражняването на правото на информация, заложено в член 41 на Конституцията на Република България – ПДИ работи за постигане на следните дългосрочни цели:

Да насърчава търсенето на информация чрез образование на гражданите в сферата на правото да знам.

Да работи за прозрачност на управлението на различни нива, застъпвайки се за по-активно предоставяне на информация.

През 2019 г. екипът на ПДИ работи в няколко направления за постигане на своите дългосрочни цели:

1.

Застъпничество за по-добро законодателство в областта на правото на достъп до информация и неговите ограничения.

2.

Наблюдение на практиките на предоставяне на информация.

3.

Предоставяне на правна помощ в случаите на търсене на информация, в случаите на отказ за предоставяне на информация, включително и представителство в съда.

4.

Разяснителни кампании и обучения по правото на достъп до информация.

5.

Участие в публичния дебат по въпросите на достъпа до информация и свободата на изразяване.

6.

Сътрудничество на национално, регионално и международно ниво.

7.

Институционално укрепване и развитие.

Съдържание

Застъпничество за по-добро законодателство	3
Наблюдение на практиките по предоставяне на информация	6
Правна помощ	12
Съдебни дела	19
Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност	23
Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ	31
Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище	37
Институционално укрепване и развитие	41

Застъпничество за по-добро законодателство

Застъпничеството за законодателство за достъпа до информация, прозрачността и отчетността на публичните институции, отговарящо на международните стандарти е стратегическа дейност на ПДИ от основаването на организацията досега.

През 2019 г. ПДИ продължи да работи за подобряване на законодателството, свързано с достъпа до информация и прозрачността на управлението и тяхната защита.

През 2019 г. представители на ПДИ участваха в дискусии, работни групи и заседания на парламентарни комисии. Бяха представени 5 становища по предложени законодателни промени или по процедури, свързани с прилагането на законодателството:

- ❖ Правилата за избор на членовете на Националния съвет за развитие на гражданското общество;
- ❖ Административнопроцесуалният кодекс;
- ❖ Платформата за достъп до обществена информация;
- ❖ Закона за защита на личните данни;
- ❖ Проект на закон за изменение и допълнение на закона за защита на класифицираната информация.

През годината бяха изразени множество становища в медиите по важни законови изменения, засягащи свободата на словото и гражданските свободи.

Застъпничество за по-добро законодателство

На 16 януари 2019 г. ПДИ внесе в Народното събрание критично становище относно проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни, а ръководителят на правния екип на ПДИ взе участие в обсъждането на законопроекта преди второ четене във водещата парламентарна Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред. Становището на ПДИ бе оповестено от медиите. На основата на изложените в него аргументи група народни представители отправиха искане до Конституционния съд за обявяване на противоконституционност на проблематичната разпоредба от изменението в закона.

Като резултат на водещата роля на ПДИ в публичния дебат за рисковете относно свободата на информация и на изразяване на мнение след промените от февруари 2019 г. на Закона за защита на личните данни, организацията беше конституирана по конституционно дело №4/2019 г. и поканена от Конституционния съд да внесе становище относно чл. 25з, ал. 2 от Закона за защита на личните данни, който представя 10 критерия за журналистическата работа при публикуване на лични данни.

ПДИ представи в КС своето становище на 30 юли 2019 г., с което аргументира противоконституционност на атакуваната разпоредба. Със свое решение № 8 от 15 ноември 2019 г. КС обяви за противоконституционен чл. 25з, ал.2, като са взети предвид и изложените от ПДИ доводи.

На 19 август 2019 г. ПДИ представи в рамките на общественото обсъждане на предложени изменения и допълнения в Закона за защита на класифицираната информация критично становище. В него бяха изтъкнати опасности по отношение на правото на гражданите на достъп до обществена информация, произтичаща от някои от предложените текстове, като въвеждането на възможност за прекомерно удължаване на сроковете за защита на класифицирана информация, на класифициране на информация, която не подлежи на защита, на унищожаване на документи, без преди това да са били достъпни по реда на ЗДОИ. Същевременно ПДИ предложи в съответствие с международните стандарти в закона да бъде включена забрана за класифициране на информация, разкриваща престъпления, злоупотреби, корупция, нарушения на основни човешки права. Становището бе отразено от медиите. Проблематичните разпоредби не бяха внесени в парламента.

Застъпничество за по-добро законодателство

През май 2019 г. Европейският съд по правата на човека публикува комуникация по делото *Екимджиев и др. с/у България*, по което един от жалбоподателите е ПДИ.

В жалбата са изложени оплаквания, че системата за тайно следене на гражданите, основана на Закона за специалните разузнавателни средства (т.нар. „подслушвания“) и на Закона за електронните съобщения (запазване на данни за трафика на електронни съобщения) и тяхното приложение, е в противоречие с изискванията на чл.8 от Европейската конвенция за правата на човека.

Участието на ПДИ в делото е естествена последица от дългогодишните усилия на организацията за подобряване на законодателството относно запазване на трафика на електронни съобщения с цел гарантиране на правото на гражданите на защита на личните им данни и защита от непропорционално следене.

През годината ПДИ продължи да поддържа и оповестява критична позиция по отношение на законодателните изменения, с които бе премахната втората съдебна инстанция по делата по Закона за достъп до обществена информация. Позицията бе изразена в годишния доклад за състоянието на достъпа до информация и в редица медийни публикации и предавания.

Оценка на дейността

Дейността на екипа на ПДИ по мониторинг и застъпничество за законодателство в областта на достъпа до информация, прозрачността и отчетността на управлението е стратегическа за организацията от създаването ѝ досега.

Целта на застъпническата дейност на организацията през 2019 година беше участие в обсъжданията на проекти, свързани с прилагането на ЗДОИ, а също така на проекти, свързани с прозрачността, отчетността, ефективността на административното правосъдие и други засягащи правата на човека законодателни инициативи.

Продукти

Становища, публикации, медийни дебати, участие в работни групи и дебати в парламента.

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Наблюдението на практиките по предоставяне на информация е втората, но не по значение, стратегическа дейност на ПДИ. Тя се осъществява чрез систематизиране на случаите, постъпващи в ПДИ за правна помощ; чрез анализ на съдебната практика по случаи на обжалвани решения за предоставяне или отказ на достъп до обществена информация; чрез систематизация на докладите на координаторите на ПДИ в областните градове на страната; чрез отчитане на докладите на правителството за прилагане на ЗДОИ през годината и чрез специално разработена методология на оценка на активната прозрачност на публичните институции.

Случаите, постъпили в ПДИ за правен съвет и консултация, се записват във вътрешната информационна система, както и направените консултации по тях. Този регистър дава възможност за систематизирането на казусите по различни показатели.

Систематизирането на съдебната практика по ЗДОИ се прави непрекъснато, като един път месечно се подготвя преглед на развитието на съдебните дела като публикация в месечния бюлетин на ПДИ.

На годишните срещи на екипа на ПДИ с координаторите се прави обзор на проблемите, свързани с достъпа до информация в областите на страната. Докладите на координаторите се имат предвид при изготвянето на годишния доклад за състоянието на достъпа до информация.

ПДИ извършва специализирани и целенасочени проучвания за прилагането на ЗДОИ от 2001 г. През 2010 година ПДИ разработи интернет базирана платформа за проучване на изпълнение на задълженията на органите на изпълнителната власт да публикуват определени категории информация на своите интернет страници. Оттогава досега екипът на ПДИ прави тези проучвания един път годишно. След приключване на оценката на страниците резултатите се публикуват в интернет страницата на ПДИ – на български¹ и английски².

¹ <http://www.aip-bg.org/surveys/>

² <http://www.aip-bg.org/en/surveys/>

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

И през 2019 г. в периода 22 февруари – 12 април 2019³ екип на ПДИ прегледа и оцени 564 интернет страници на 564 административни структури на изпълнителната власт на централно, териториално и местно ниво, публично правни субекти, задължени да предоставят информация и независими органи на власт.

Нивото на прозрачност през 2019 бе оценявано с точки по 119 индикатора за първостепенните разпоредители с бюджет, 133 индикатора за общините, и 96 индикатора за териториалните звена на централните органи на власт.

Екипът трябваше да оценява дали е публикувана информация, според задълженията на институциите по чл. 15 ал. 1 и ал. 2 и 15а ал. 2 и ал. 3 , а именно:

- ❖ Институционална – нормативна уредба, функции, услуги, информационни масиви;
- ❖ Организационна структура, контакти;
- ❖ Оперативна информация – актове, стратегии, планове, дейности;
- ❖ Финансова и друга прозрачност – бюджети и финансови отчети, декларации за конфликт на интереси;
- ❖ Наличието и съдържанието на секциите по достъпа до информация.

В рамките на проучването бяха подадени 564 електронни заявления с искане за предоставяне на отчета по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) за 2018. Задължение за изготвянето и публикуването на отчета, който трябва да включва данни за постъпилите заявления за достъп до информация, за направените откази и причините за това. Този отчет трябва да бъде публикуван в секция „Достъп до информация“ в Интернет страниците на органите на власт.

³ За трета година беше предвидена и възможността проучваните органи на власт да се запознаят с резултатите си преди публичното им оповестяване и да дадат своите бележки.

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

[Резултатите от проучването](#) се визуализират като резултати по индикатори; по институции; статистика на получените отговори на електронните заявления, както и получените решения и информация по заявленията.

Оценката на индикаторите формира рейтингите на активната прозрачност. Визуализация на оценките на институциите е възможна според сферата на управление, според нивото на управление: [национално](#), [областно](#) и [местно самоуправление](#). Възможни са различни справки на основата на резултатите от проучването, като едновременно с това се запазва възможността да се проследят резултатите по индикатори за всяка една институция.

Резултатите от оценката на финансовата и бюджетна прозрачност на общините в България се онагледява чрез [Карта на финансовата и бюджетна прозрачност](#).

Резултатите от годишното проучване очертават проблемите, като дават възможност да се проследят тенденции в практиките на активната прозрачност за няколко години.

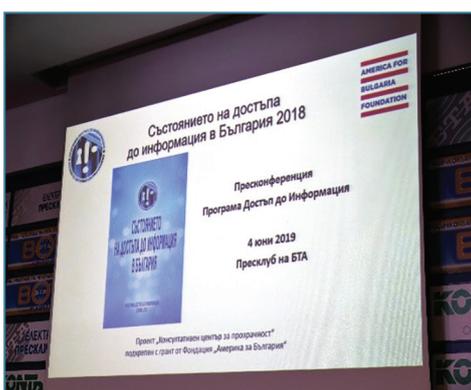
Достъпността на индикаторите за оценка и възможността за различни справки в интернет страницата на ПДИ е важен инструмент в застъпничеството за по-прозрачни институции и допринася за подобряване на активната прозрачност на институциите, предоставяйки им готов модел за работа.

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Резултатите от проучването и Рейтинга на активната прозрачност 2019 бяха представени на 19 април в Пресклуба на БТА.

Анализи на резултатите от проучването бяха публикувани в бр. 4 (184) април 2019 г. на бюлетина на ПДИ⁴ и станаха основа за препоръките в годишния ни доклад за състоянието на достъпа до информация в България. В този традиционен доклад (19 доклада след приемането на ЗДОИ през 2000 година) се представят в систематизиран вид резултатите от наблюдението на практиките през изтеклата година, анализират се законодателните промени и съдебната практика по прилагането на ЗДОИ. Докладът съдържа и препоръки към органите на законодателната и изпълнителната власт в България за подобряване на практиките по осигуряване на достъп до обществена информация.⁵

Докладът за състоянието на достъпа през 2018 г. беше представен на пресконференция в Пресклуба на БТА на 4 юни 2019 г.

⁴ <http://www.aip-bg.org/publications/%D0%91%D1%8E%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD/%D0%91%D1%80%D0%BE%D0%B9/108229/>

⁵ <https://bit.ly/2trJwJX>

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Проучване на активната прозрачност на 24-те районни администрации на Столична община

В периода август - септември 2019 г. екип на ПДИ направи проучване на интернет страниците на районните администрации на Столична община от гледна точка на задълженията за активно публикуване в ЗДОИ.

Резултатите на проучването могат да бъдат разгледани на:

<https://data.aip-bg.org/surveys/ZH7W15/>

Анализ на резултатите беше публикуван в Информационния бюлетин на ПДИ бр. 10(190), октомври 2019.

Оценка на дейността

Дейността по наблюдение на практиките на достъпа до информация е сред стратегическите дейности на ПДИ. През годините бяха развити методологията и средствата, с които се наблюдава и систематизира практиката по достъпа до информация. ПДИ разви и усъвършенства своята вътрешна информационна система, базирана на Интернет платформа. Модули за наблюдение в нея са „Случаи“, „Съдебни дела“ и „Проучвания“.

ВИС дава възможност за аналитични справки за тенденциите в търсенето на информация от публичните институции.

Особено успешен е продуктът на ПДИ за оценка на активното публикуване на информация от публичните институции. През 2016 година предизвикателството бе да бъде усъвършенствана методологията на оценката като се включат и новите задължения на институциите и едновременно с това да се отчете и новото задължение за публикуване в тридневен срок от създаването на информацията. През 2017-2019 предизвикателството бе да установим и получим обратна връзка от изследваните институции.

Модулната система за управление на информацията позволява лесна визуализация на резултатите от проучването на Интернет страниците на институциите от изпълнителната власт, както на български, така и на английски език.

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Възможностите за проверяване на резултатите по индикатори, генериране на различни видове рейтинги, сравнителният рейтинг за последните 3 години повишиха интереса на потребителите към секция „Проучвания“ на страницата на ПДИ.

Възможността на представители на институциите да проверят резултатите си по индикатори се оценява високо от проучваните институции. Медийният интерес към Рейтинга на активната прозрачност е изключително голям.

Продукти

Модел на активната прозрачност; състоянието на активното публикуване онлайн по индикатори и по институции към определен момент; рейтинг активната прозрачност на институциите към определен момент, карта на финансовата и бюджетна прозрачност на общините; сравнителен рейтинг на прозрачността на институциите по години; аналитичен доклад за състоянието на достъпа, отразяващ състоянието на активното публикуване, законодателството, проблеми на търсенето на информация, съдебната практика по ЗДОИ и придружен с препоръки към законодателната и изпълнителната власт.

Правна помощ

Обща характеристика

Предоставянето на правна помощ продължава да е сред приоритетните дейности за ПДИ. През 2019 г. в някои от постъпилите случаи ПДИ оказва правна помощ още на първоначалния етап от търсенето на информация, когато правният екип даде съвет и/или подготви заявление за достъп до информация. В друга категория случаи помощ бе оказана след отказ за предоставяне на информация.

Съществена част от правната помощ е и изготвянето на жалби до съда и представителство по дела на заявителите, обърнали се за съдействие към организацията (подробна информация в следващата точка „Съдебни дела“).

Брой на постъпилите случаи

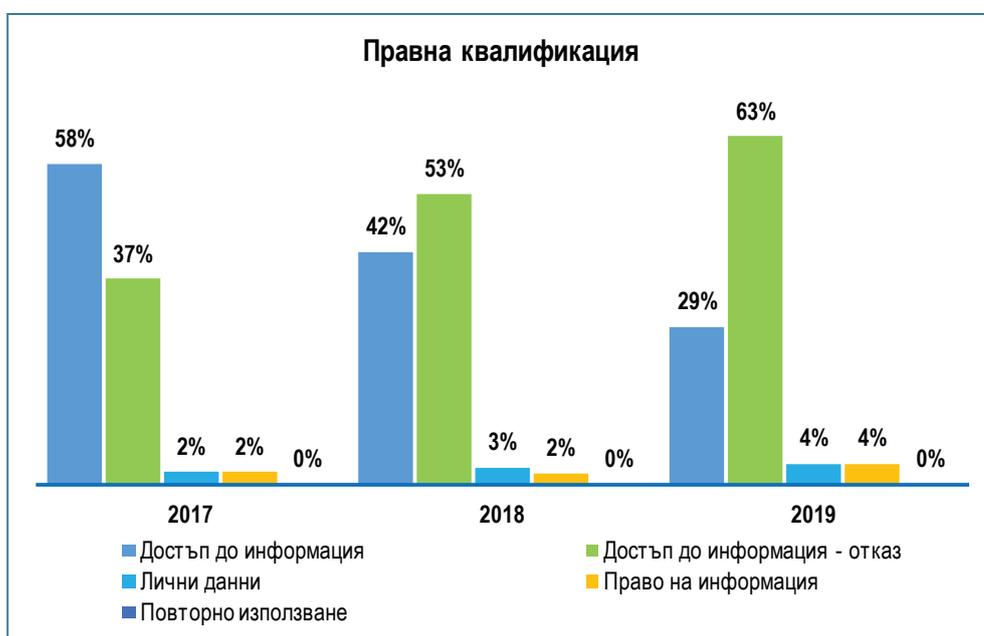
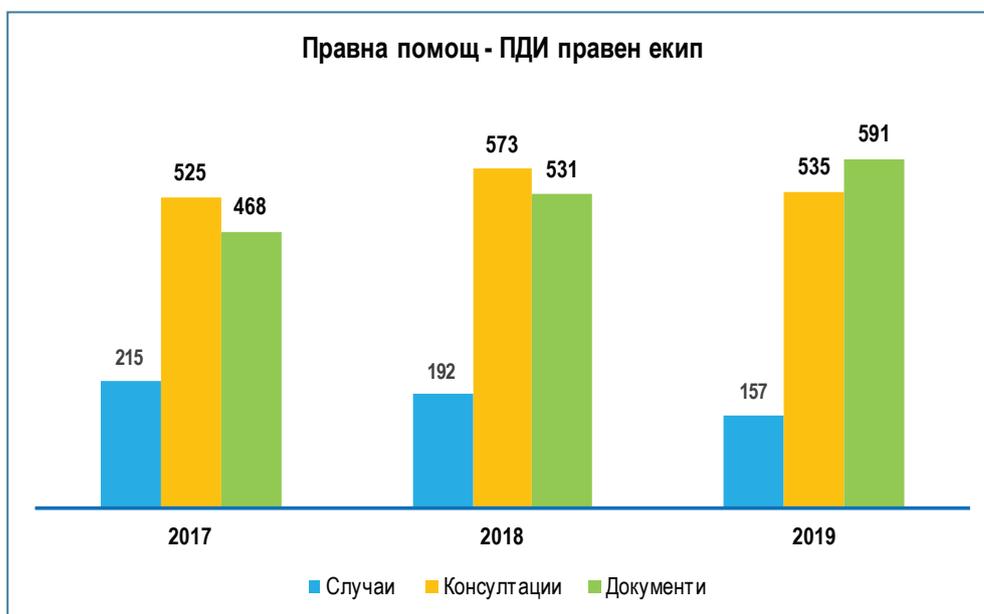
Случаите, в които е предоставена правна помощ в периода януари – декември 2019 г. са 157⁶. Търсещите информация са ни потърсили в офиса, по e-mail или телефон.

В зависимост от характера и правната им квалификация, обособяваме случаите в три групи:

- ❖ преобладаващата част отразяват практики по неспазване на задълженията на институциите по ЗДОИ – 99;
- ❖ малка част са свързани с нарушения на правото на защита на личните данни – 7;
- ❖ случаи, свързани с нарушения на правото да се търси, получава и разпространява информация – 6 и др.

⁶ Броят на предоставените консултации по постъпилите случаи е много по-голям – 535, тъй като по някои от случаите са предоставени повече от 1 консултации

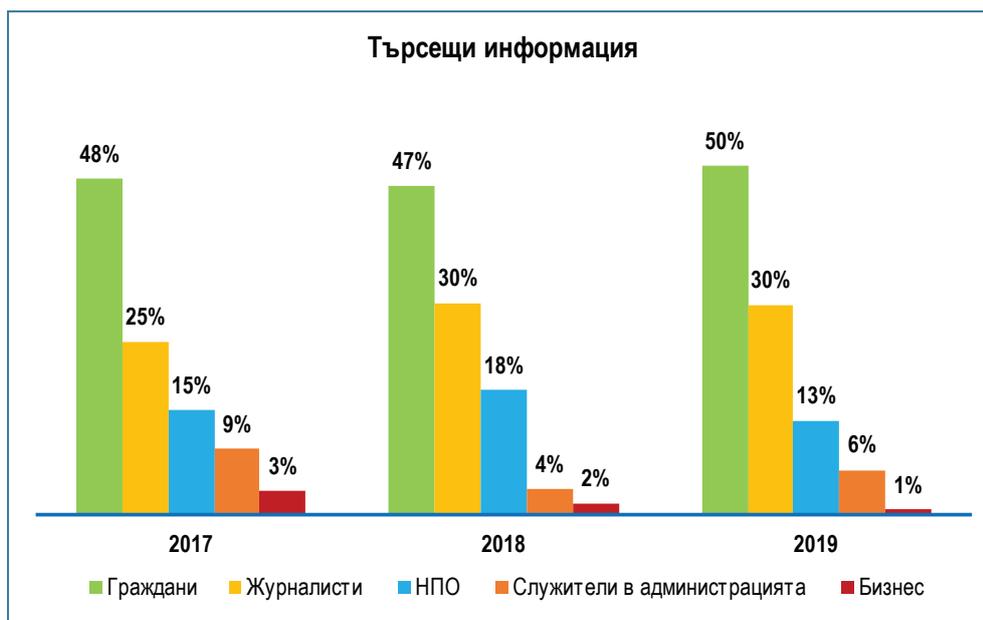
Правна помощ

Правна помощ

Кой най-често търси информация

Най-често към ПДИ за правна помощ се обръщат граждани, журналисти и неправителствени организации. И през 2019 г. най-много консултации са предоставени на граждани – 78 случая. От неправителствени организации са постъпили 21, а в 47 случая са ни потърсили журналисти от централни и местни медии и координатори на ПДИ. В 10 случая екипът ни е бил потърсен за консултация от служители в администрацията, а в един – от представители на бизнеса и др.

Правна помощ

От кои институции се търси информация

Най-голям е броят на случаите, в които търсещите информация се обръщат към институциите на местната власт (кметове и общински съвети) – 64 и централните органи на изпълнителната власт – 33.

По-рядко консултациите са свързани с търсене на информация от териториалните органи на изпълнителната власт – 5 и публичноправни субекти и организации – 7 случая, от органите на съдебната власт – 11 и др.

В базата данни на ПДИ са регистрирани 5 случая на предоставена правна помощ без да е въведен ответник – това са случаи, в които екипът ни е бил потърсен за обща консултация по закона или е бил поставен въпрос как се развива едно съдебно дело, в какви срокове и др.

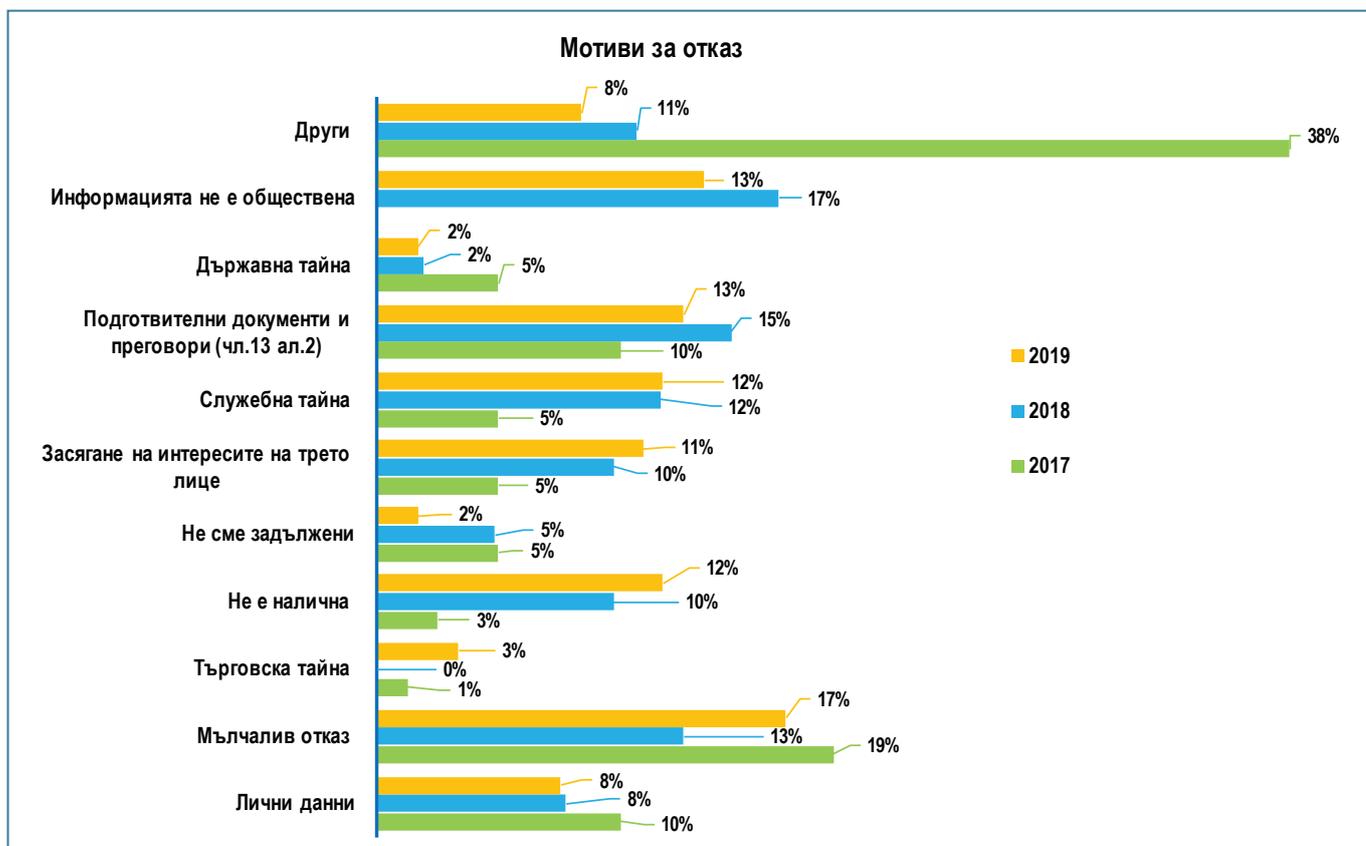

Правна помощ

Най-чести основания за отказ

През 2019 г. преобладават мъчливите откази – 20%, които са се увеличили в сравнение с 2018 г., когато са 13%. На второ място са отказите, в които се твърди, че исканата информация не е обществена – 16%, или, че не се предоставя по ЗДОИ – 6%. На трето място са отказите, в които основанията са, че исканата информация представлява подготвителни документи без самостоятелно значение или преговори по даден въпрос (чл. 13 ал. 2 от ЗДОИ) – 14%.

От отказите по същество преобладават тези с позоваване на служебна тайна – (7%), търговска тайна, авторско право, следствена тайна, данъчно-осигурителна тайна, статистическа тайна, засягане интересите на трето лице и липса на неговото съгласие – 13%, лични данни – 8% и др.

Правна помощ

Характерни особености

Запазва се тенденцията към намаляване на консултираните случаи – 157 за 2019 г. (през 2018 броят им е 192, през 2017 г. броят им е 215). Остава висок броят на консултациите по постъпилите случаи – за 2019 те са 535, за 2018 г. те са 573, докато през 2017 г. те са 525.

И през 2019 г. е засилен интересът към търсене на информация от органите на местното самоуправление.

През изтеклата година е налице увеличаване на мъчаливите откази.

Друга интересна тенденция е, че въпреки спада на общия брой случаи, количеството предоставени консултации от екипа на ПДИ се задържа на нива подобни на предходните две години, а броят изготвени документи продължава да се покачва. Това означава, че се покачва броят на случаи, в които кореспонденцията със задължените субекти не се ограничава само до заявление и насрещно решение.

В повече случаи през 2019 г. са били изготвяни документи, свързани с последващо съдебно дело, с уточнение на обекта на заявлението или с искане за изпълнение.

Интересно също така е, че клиентите търсят нашата правна помощ все по-често, след като вече са подали заявление и са получили отговор по него. Това означава вероятно, че заявителите са станали по-опитни и по-уверени в искането на обществена информация, както и че търсят нашата помощ в по-напреднала фаза на административното производство и с оглед оспорване пред съда.

По този начин и средната сложност на случаите се повишава. Това предположение се подкрепя и от данните за стабилно покачване на броя случаи, идващи след получен от заявителите отказ.

Правна помощ

След по-внимателно разглеждане на случаите категоризирани като „Други основания за отказ“ прави впечатление, че администрацията се опитва да отказва информация или като обявява търсената информация за необществена, или като се позовава на формални основания или на такива, които отдавна не са спорни от гледна точка на съдебната практика, а именно:

- ❖ не е ясно каква точно информация се търси;
- ❖ заявлението не е подписано;
- ❖ законът дава право на достъп до информация, а не до документи;
- ❖ при искане на справка се обявява информацията за несъществуваща.

Области на търсене на информация

През годината екипът ни предостави правна помощ по случаи, свързани с разкриване на информация в различни сфери от обществения живот, като най-често информация е търсена в следните области:

- ❖ *Градоустройство и пътна инфраструктура;*
 - ❖ *Проверки и контролна дейност;*
 - ❖ *Разходване на публични средства;*
 - ❖ *Управление и разпореждане с държавно и общинско имущество;*
 - ❖ *Околна среда;*
 - ❖ *Прозрачна и отчетна администрация;*
 - ❖ *Процес на вземане на решения;*
 - ❖ *Дейност на публичноправни субекти/ организации;*
 - ❖ *Съдебна система.*
-

Съдебни дела

Статистика

През 2019 г. правният екип на ПДИ продължи да оказва правна помощ на граждани, неправителствени организации (НПО) и журналисти, подкрепяйки обжалването в съда на случаите на отказ на достъп до информация. През 2019 г. правният екип на ПДИ е подготвил общо 69 жалби и писмени защиты в помощ на търсещите информация (33 – по случаи на граждани, 8 – на НПО, 25 – на журналисти, 2 – на фирми и 1 – на политическа партия).

През 2019 г. правният екип на ПДИ е изготвил 46 жалби. Първоинстанционни жалби – 35 (Административен съд София-град – 21 и Административни съдилища в страната – 14); касационни жалби – 4 и частни жалби – 7.

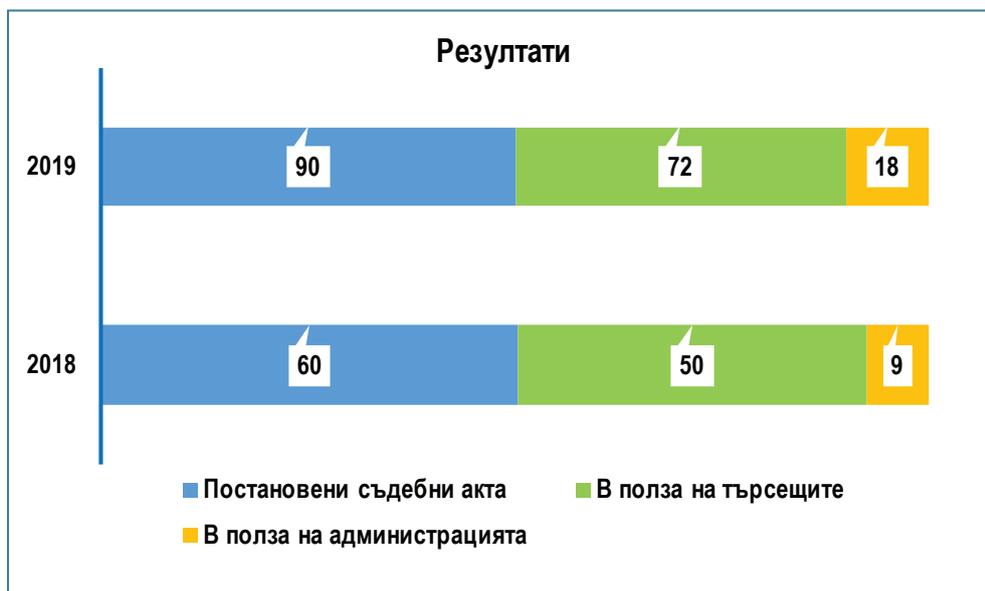
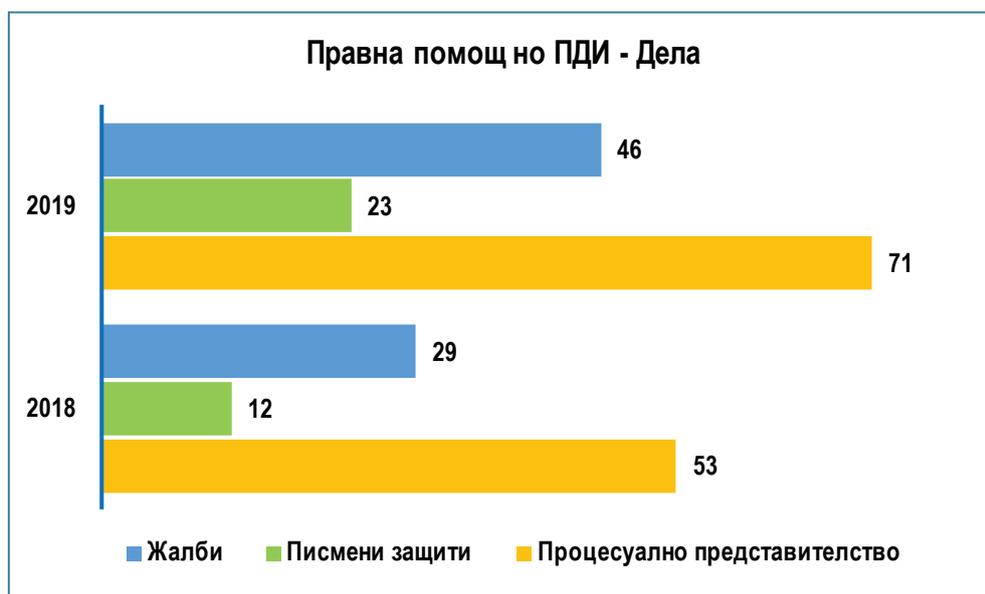
От изготвените 35 първоинстанционни жалби – 25 са срещу изричен отказ да се предостави достъп до информация и 10 срещу мълчалив отказ.

През 2019 г. в 71 случая от страна на ПДИ е осигурено процесуално представителство по съдебни дела срещу отказ да се предостави информация. В този период правният екип на ПДИ е изготвил 23 писмени защиты по дела, водени с подкрепата на организацията.

В периода са постановени 90 съдебни акта (67 решения и 23 определения) по дела, водени с подкрепата на ПДИ (Върховен административен съд – 45, Административен съд – София град – 32, Административни съдилища в страната – 12 и Административен съд София-област – 1).

В 72 случая съдът се е произнесъл в полза на търсещите информация и в 18 случая в полза на администрацията.

Съдебни дела

Към момента за 2020 г. са насрочени съдебни заседания по 6 дела, водени с подкрепата на ПДИ.

Съдебни дела

Важно е да се отбележи, че с изменения в чл. 40 от ЗДОИ (в сила от 01.01.2019 г.) бе въведена нова ал. 3, съгласно която решението на административния съд по дела за достъп до информация не подлежи на касационно оспорване. По този начин отпадна касационната инстанция по дела за достъп до информация. В тази връзка всички решения, постановени от ВАС като касационна инстанция през 2019 г., бяха по касационни жалби, подадени през 2017 и 2018 г.

Сред по-значимите дела през 2019 г. бяха двете дела на ЕС „За земята” срещу откази на Изпълнителна агенция по околната среда (ИАОС) да предостави информация за средночасовите стойности (24 броя за всеки ден) за ФПЧ10 и ФПЧ2,5 в София за различни периоди от време, които доведоха до промяна на практиката на институциите и безпроблемно предоставяне на подобна информация към момента. Делото на Сдружение „Национална мрежа за децата” срещу Министерство на здравеопазването (МЗ) благодарение, на което бе получена информация за закриването на Център „Фонд за лечение на деца” и преминаването му към НЗОК. Двете спечелени дела на Росен Босев от в. „Капитал” срещу откази на ИАОС да предостави информация за вноса на отпадъци в България. Делото на Светлозар Алексиев от София благодарение, на което бе получена информация за неустойките наложени на фирмата, ремонтирала ул. „Граф Игнатиев”.

От изключителна важност бяха и делата, свързани с прозрачността на законодателния процес, а именно делото на Красен Николов от Mediapool срещу Министерство на правосъдието (МП) за достъп до информация, свързана с проекта за изменение на Закона за българското гражданство, с който бе предложено изменение в Изборния кодекс, въвеждащо 3-месечна уседналост за гласуване на парламентарни и президентски избори, както и делото на Асоциация „Прозрачност без граници” срещу МП за достъп до становищата на органите, участвали в съгласувателна процедура по приемането на текст на проект на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество.

Съдебни дела

В приложение 1 към доклада са представени всички съдебни актове, постановени по дела, водени с подкрепата на ПДИ през 2019 г.

Делата са систематизирани според вида на търсената информация, която е отбелязана в скоби и са подредени в хронологичен ред по датата на съдебния акт.

Оценка

Работата на правния екип на ПДИ може да бъде оценена като много добра. Правният екип, състоящ се от 3 човека – трима адвокати, предоставяше правна помощ и консултации по казуси, в които се изисква навлизане в спецификата на дейността, преглед на голям обем документация и ориентация каква точно информация е нужна на клиента.

Правният екип е ангажиран и с подготовка на становища по проекти на нормативни актове и участие в медийните дебати по определени теми, свързани със законодателство или с проблеми за прозрачността на работата на институциите.

От 2016 г. въведохме практиката да предоставяме правна помощ срещу заплащане според минималната тарифа за предоставяне на правна помощ.

Продукти

Във вътрешната информационна система на ПДИ се записват казусите, които постъпват за правен съвет и коментар, записват се и създаваните документи, свързани с правната помощ, което дава възможност за статистика по казусите. Едновременно с това се води подробна документация на случаи, в които се осъществява представителство в съда. Всеки месец в информационния бюлетин се публикува резюме на развитие на съдебните дела в рубриката „От съдебната зала“ или публикация, свързана с някои характерни случаи, постъпили за правен съвет и консултация.

Всеки шест месеца и годишно се прави систематизация на съдебната практика. Периодични публикации за съдебната практика се подготвят и разпространяват в международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията. Резултатите от правната помощ и съдебните дела стабилизират и развиват практиката по достъпа до информация.

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Кампания за събиране на номинации и отбелязване с церемония на Международен ден на правото да знам – 28 септември

Решението 28 септември да се отбелязва като Международен ден на правото да знам бе взето на международна конференция за свобода на информацията през 2002 в София.

Това е и датата, на която бе създадена Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (FOIANet). ПДИ е съосновател и активен член на мрежата. През 2015 година 28 септември бе припознат от ЮНЕСКО като Международен ден на всеобщия достъп до информация.

На 15 октомври 2019 Общото събрание на ООН прие Резолюция 74_L.1, с която обяви 28 септември за Международен ден на всеобщия достъп до информация.

Кампанията за събиране на номинации за отличаване на шампионите в областта на достъпа до информация от журналисти, институции, граждани, НПО стартира тази година през април.

Постъпиха 33 номинации, които бяха разгледани на две заседания на журито. Номинациите бяха представени на 17 церемония [Международния ден на правото да знам](#) и бяха връчени наградите за принос в областта на свободата на информация.

Церемонията се проведе в Литературен клуб „Перото” – НДК, София. Участваха над 80 представители на неправителствени организации, държавната администрация, журналисти, юристи, партньори, колеги и приятели на ПДИ от цяла България. Интервюта с наградените, споделящи своите казуси и битки за достъп до информация, бяха публикувани в информационния бюлетин на ПДИ брой 9 (189), септември 2019.

<https://bit.ly/3aynBBj>

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Наградените през 2019 г.

Дарителска кампания за Деня на правото да знам

През 2019 провеждането на церемонията за връчване на награди за Деня на правото да знам на 28 септември стана възможно благодарение на подкрепата, която ПДИ получи в рамките на кампанията за набиране на средства постъпили по банков път.

ПДИ благодари на всички, подкрепили дарителската кампания: Дарина Палова, Женета Рогова, Иванка Цанкова, Калина Митева, Мария Шаркова, Спас Спасов, Светлана Василева, Юри Вълковски, Ленко Ленков, Институт за пазарна икономика, „ХРАНИ ЖИКА“ ЕООД.

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Обучителни програми

Обучения по достъпа до информация

На 17 януари 2020 Програма Достъп до Информация връчи сертификати на студенти от професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“ в Нов български университет за успешно преминаване на практически курс „Достъп до информация и обществени комуникации“ в рамките на проекта „Консултативен център за прозрачност“, подкрепен от Фондация „Америка за България“.

Курсът се проведе в периода 8 ноември 2019 - 17 януари 2020. Лектори в курса бяха изпълнителният директор на ПДИ д-р Гергана Жулева и адвокатите Кирил Терзийски и Стефан Ангелов от правния екип на ПДИ.

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Заявления бяха подадени до Министерски съвет, Министерство на здравеопазването, Министерство на труда и социалната политика, Изпълнителна агенция по околна среда, Агенция „Пътна инфраструктура“, Областна администрация Перник, Столична община, общините Велинград, Горна Оряховица, Козлодуй, Марица, Пловдив, Шумен, Ямбол, Български футболен съюз.

Въпросите на студентите се отнасяха до качеството на въздуха в различни райони в София, разрешителни за водовземане от минерални извори, инфраструктурни проекти, бюджети и разходи по ремонтни дейности, бюджети за тренировъчни игрища и футболен клуб, болнични, образователно-квалификационна степен на служители в администрацията, и др.

В изпълнение на практическата задача курсистите се запознаха с процедурата по търсене на информация; преглеждаха сайтове на институции; обаждаха се по телефона за входящ номер и обратна връзка за работата по заявленията им; използваха платформата за подаване на заявления за достъп до информация; подаваха уточнения и повторни заявления, при липсата на отговор.

Как се прилага ЗДОИ?

В навечерието на Международния ден на правото да знам, ПДИ публикува актуализирана [визуализация на данните за прилагането на Закона за достъп до обществена информация в България](#).

Гергана Жулева подготви и анализа, и графиките, отразяващи тенденциите според публикуваните данни в правителствените доклади „Състоянието на администрацията“ 2001-2019:

[http://www.aip-bg.org/legislation/Данни от правителствените доклади/201753/](http://www.aip-bg.org/legislation/Данни_от_правителствените_доклади/201753/)

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Инициатива „Партньорство за открито управление“

ПДИ е първата организация в България, провела кампания за присъединяването на страната ни към инициативата Партньорство за открито управление (ПОУ) и участва активно в изготвянето и изпълнението на националните планове за действие.

ПДИ участва в обществените дискусии по изготвянето на националните планове за действие, като се застъпва за доброто им изпълнение по отношение на достъпа до информация, прозрачността и отчетността в управлението, дава бележки по докладите на независимия механизъм за оценка и представя опита на организацията в международни форуми.

ПДИ поддържа специална секция на уебстраницата си: http://www.aip-bg.org/publicdebate/Инициатива_Партньорство_за_открито_управление/204796/.

През 2019 г. екипът на ПДИ организира **следните събития**:

- ❖ 3 лекции от курс за студенти от НБУ „Достъп до информация и обществени комуникации“, започнал през 2018 г. – 11, 18 и 25 януари 2019 г.;
- ❖ [Церемония за връчване на антинаградите Big Brother](#) – 3 февруари;
- ❖ [Годишна среща с координаторите на ПДИ](#) – 15 февруари;
- ❖ Пресконференция в БТА за представяне Рейтинга на активната прозрачност 2019 – 19 април;
- ❖ Пресконференция за представяне на [доклада „Състоянието на достъпа до информация в България 2018“](#) – 4 юни;
- ❖ [Ден на правото да знам в Бургас 20.09.2019 г.](#) На 20 септември 2019 в гр. Бургас се проведе кръгла маса на тема „Правото да знам и свободата на словото“. Събитието бе организирано от клуб „Юрист“ към Гражданско сдружение ГЕРБ, а поводът беше отбелязването на Международния ден на „Правото да знам“ – 28 септември. Председателят на УС на ПДИ адв. Димитър Тотев, изпълнителният директор на Програма Достъп до Информация г-р Гергана Жулева и ръководителят на правния екип на ПДИ адв. Александър Кашъмов бяха специални гости на форума;

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

- ❖ [Церемония по повод Международния ден на правото да знам](#) в литературен клуб „Перото” – 28 септември;
- ❖ На 8 ноември 2019 г. за четвърта поредна година Програма Достъп до информация съвместно с Нов български университет стартира [практически курс за студенти](#) в професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки”.

Обучения за достъп до информация

През месец октомври 2019 г. Гергана Жулева и Александър Кашъмов са лектори на двудневно [платено обучение за прилагането на ЗДОИ за служители от агенция „Митници”](#).

Конференции

- ❖ 30 януари 2019 – Гергана Жулева, Александър Кашъмов и Диана Банчева участват в Годишната среща на общността на фондациите, организирана от фондация „Америка за България”;
- ❖ 9-15 март – Александър Кашъмов участва в Международната конференция на информационните комисари в Йоханесбург, ЮАР и е модератор на панела Ensuring the establishment of independent, credible and effective ATI/FOI oversight bodies;
- ❖ 11 май – Александър Кашъмов участва в международна конференция на тема „Етичните правила на професиите на съдията, адвоката и прокурора”, организирана от Висшия адвокатски съвет;
- ❖ 18 юни – Кирил Терзийски участва в конференцията „Успехи и предизвикателства пред гражданските организации в България”, организирана от фондация „Екообщност” и представи казуси, свързани с достъпа до информация;
- ❖ 28-30 юни – Гергана Жулева и Александър Кашъмов участват в годишната среща на Statewatch;
- ❖ 5 декември – Гергана Жулева, Агрияна Иванова и Ралица Кацарска участваха в [първата годишна среща на Фонд „Активни граждани”](#) на тема „Комуникациите на гражданските организации – възможни решения”;
- ❖ 12 декември – Стефан Ангелов участва в конференцията „Отворените данни – предизвикателства и възможности за развитие”, организирана от Министерския съвет.

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Дискусии, работни срещи

- ❖ 23 януари – Александър Кашъмов участва в заседание на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред за второ гласуване на ЗИД на ЗЗЛД;
 - ❖ 23 май – Гергана Жулева участва в обсъждането на Доклада за състоянието на достъпа до информация в България – 2018 по покана на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет;
 - ❖ 11 октомври – Стефан Ангелов участва в дискусията за свобода на медиите и свобода на словото, организиран от Група за основни права и върховенство на закона (FRRL) към Европейски икономически и социален комитет (EESC);
 - ❖ 22 ноември и 9 декември – Стефан Ангелов участва в 2 срещи за обсъждане избора на Иван Гешев за главен прокурор и Сотир Цацаров за шеф на КПКОНПИ и за съдебната реформа, организирани от БИПИ, ИПИ и БАПЧ. Резултатът от тези обсъждания е [обща позиция на правозащитни организации, които отказват да легитимират процедурата за избор на председател на КПКОНПИ](#);
 - ❖ На 12 декември Програма Достъп до информация подписа отворено писмо до ЕК, Съвета на министрите на ЕС и посланиците на страните членки на ЕС в България относно ангажиментите на българското правителство за изпълнение на препоръките на Венецианската комисия.
-

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Оценка

Дейността по разясняване на правото на достъп до информация и неговите ограничения и постоянните кампании, които ПДИ провежда, са важен инструмент за все по-голямо познаване и използване на правото на информация. Другите приоритетни дейности на екипа и техните резултати са основата на разяснителната работа и на кампаниите. От друга страна резултатите, свързани с наблюдението, застъпничеството и правната помощ, не биха били толкова видими без кампаниите и разяснителната работа, която извършва екипът.

Особено резултатна е кампанията „Международен ден на правото да знам“. Изключително важни за подобряването на състоянието на достъпа са и информационните дни, които ПДИ провежда през годините в различни региони в страната.

Продукти:

Модел за отбелязване на Международния ден на правото да знам;

Модел за отбелязване на Европейския ден за защита на личните данни;

Разработени програми и материали за обучения на различни групи;

Отработен механизъм за провеждане на кампании по въпроси, свързани с правото на информация;

Публикации на основата на журналистически разследвания, демонстриращи възможностите на ЗДОИ.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Медийно отразяване на дейността на ПДИ⁷

Медийните отразявания през 2019 г. са 222 (в това число и Информационния бюлетин на ПДИ). Публикациите са в 16 национални медии, 43 местни медии и 3 чуждестранни медии (Global Voices и Свободна Европа)

Има 5 препечатки на текстове на ПДИ.

Най-голям медийен интерес са предизвикали следните теми:

- ❖ Рейтинг на активната прозрачност и проучване – 32;
- ❖ Ден на правото да знам – 30;
- ❖ Лични данни – 44;
- ❖ Годишен доклад за състоянието на достъпа до информация – 20.

За 2019 година са публикувани и разпространени 12 броя на месечния електронен бюлетин на ПДИ. Ето какво показва справката за публикациите в отделните рубрики:

- ❖ От съдебната зала – 59 новини, свързани с правната помощ и делата водени с помощта на юристите на ПДИ;
- ❖ Новини – 58 новини, свързани с дейността на застъпниците за свобода на информация по света и развитието на достъпа до информация;
- ❖ Анализи – 5 анализа, от които: 2 анализа за промените в АПК и за достъпа до подготвителни документи и 3 анализа относно Гражданския одит на активната прозрачност през 2019 г.;
- ❖ Текстове от координаторите на ПДИ – 22 (в рубриците От координаторската мрежа, Добри практики, Отличници, Приклучение със заявление).

В Информационния портал за НПО през 2019 г. има 13 публикации на ПДИ, които са четени 612 пъти.

Блог „Точка на достъп“: През 2019 г. има 3 публикации в блога на ПДИ.

⁷ http://www.aip-bg.org/publications/ПДИ_в_мегууме/

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Издания на Програма достъп до информация през 2019 г.

През 2019 г. ПДИ подготви и публикува на страницата си годишен доклад „Състоянието на достъпа до информация в България 2018“.

Състоянието на достъпа до информация в България 2018, Програма достъп до информация, 2019, 86 стр., 6 приложения.

ISSN 1314-0515 (online)

<https://bit.ly/2G99zs7>

и на английски:

<https://bit.ly/2Rc2GMM>

Комуникационни канали на ПДИ

Интернет страница www.aip-bg.org

Основната Интернет страница www.aip-bg.org е изключително добре разработен и популярен канал за информация за застъпнически кампании, новини, свързани с промени в законодателството, стратегически съдебни дела и съдебни решения по дела, подкрепени от ПДИ, коментари и препоръки, становища, доклади, наръчници и информационни и обучителни материали по ЗДОИ, информация за организирани от ПДИ събития, филми, изготвени по поръчка на ПДИ и други. Всички публикации са достъпни на български и на английски език (<http://www.aip-bg.org/en/>).

Страницата се поддържа през веб платформа, която е част от Вътрешната информационна система (ВИС). Това дава възможност за улеснена навигация в богатото съдържание на информационни и обучителни материали, и интегриране и визуализация на резултатите от специализираните проучвания на ПДИ.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

През декември 2019, в отговор на нуждите на нарастващия брой потребители на мобилни устройства и на нарастващите ресурси на страницата на ПДИ, бе извършен рефакторинг на страницата. Той включи реимплементация на дизайн със съвременни технологии за оптимизиране на интерфейсите елементи и автоматично скалиране на съдържанието. и нов responsive дизайн на общата платформа на веб страницата. Новата мобилна версия на страницата е с подобрена функционалност при навигация на съдържанието.

Модулната система за управление на информацията позволява лесна визуализация на резултатите от проучването на Интернет страниците на институциите от изпълнителната власт, [на български](#) и [на английски](#) език. Възможностите за проверяване на резултатите по индикатори, генериране на различни видове рейтинги, сравнителният рейтинг от последните 3 години са причина за интереса на потребителите към [секция „Проучвания“](#) на страницата.

Данните за посещаемостта на www.aip-bg.org за 2019 г. от Google Analytics показват спад в броя на посетителите на страницата с близо 5%. През 2019 има регистрирани 65 902 посетители, в сравнение с 69 390 за 2018. Отбелязваме лек спад и в броя на новите посетители на страницата – от 67 991 през 2018, през 2019 те са 65 248 (спад с 4%). Броят на посещенията е намалял с под 4% – от 85 049 през 2018, на 81 773 през 2019.

Най-голяма посещаемост е регистрирана в секциите „Проучвания“, „Публикации“, „Законодателство“, английската версия на сайта, „Случаи“, „Новини“ и наръчника „Как да получим достъп?“. Като 58 % от потребителите са достъпили страницата в резултат на търсене, 31% са влезли директно в сайта, 5 % са били препратени от публикации в други медии и 6% са посетили страницата на ПДИ от препращане от социалните мрежи.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Ден на правото да знам www.righttoknowday.net

ПДИ поддържа и обновява специална страница за Международния ден на правото да знам – 28 септември на български и английски език: <http://www.righttoknowday.net/>. Данните от Google Analytics показват общ брой на посещенията през 2019 в специализираната страница 2 782, които са прегледали 8 479 страници. Най-голяма посещаемост в страницата се регистрира през септември, когато е кулминацията на кампанията за Деня на правото да знам.

Достъп до информация и журналистически разследвания

<http://www.ati-journalists.net/>

Специализираната страница на ПДИ „Достъп до информация и журналистически разследвания“ съдържа информация за случаи и съдебни дела на журналисти, използвали ЗДОИ за целите на журналистически разследвания, както и учебителни материали и филми. Публикациите на страницата през 2019 обхващат случаите на журналисти, по които ПДИ предостави правна помощ, съдебните дела по журналистически разследвания, които подкрепи, както и наградения за Деня на правото да знам журналистически кампании, подготвени с помощта на ЗДОИ и публични регистри.

Статистиката показва леко повишаване на броя на посетителите спрямо предходната година. През 2019 страницата е посетена 3 299 пъти от 2 991 посетители.

Блог „Точка на достъп“: www.blog.aip-bg.org

Блогът на ПДИ „Точка на достъп“ е допълнително средство за комуникация на актуални новини и коментари върху случващото се в областта на достъпа до информация. През май 2019 платформата на блога бе наградена в WordPress. Оттогава блогът е посетен 51 322 пъти от рекорден брой потребители – 42 236.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Портал „Публични регистри“

Потребителите на стартирания от ПДИ в края на 2011 г. портал „Публични регистри“: www.publicregisters.info продължават да се увеличават. Порталът съдържа резултатите от правносравнителното проучване на ПДИ за състоянието на публичните регистри в България, както и проверка на съдържанието и формата на онлайн поддържаните регистри от институциите в България. Статистиката от Google Analytics показва 52 888 посещения за 2019, от които 44 848 са на уникални посетители.

ПДИ във Facebook

Популярността на дейността на ПДИ се увеличава във Facebook. Нова комуникационна стратегия за развитие на социалния канал е съвременното публикуване на информация за развитието по дела за достъп до информация и кампании и инициативи, в които ПДИ участва. На ФВ страницата ПДИ публикува препратки към публикации в блога „Точка на достъп“, месечния Информационен бюлетин, новини от страницата на ПДИ, публикации в други медии и партньорски организации, свързани с достъпа до информация, събития на ПДИ. 1 494 потребители „следват“ страницата на ПДИ във Facebook. През 2019 имаше публикации, които бяха достигнати от 2 600 и 4 900 потребители:

<https://www.facebook.com/AIPbulgaria/posts/>

Twitter канал на ПДИ

От ноември 2019 ПДИ поддържа и развива и свой Twitter канал: https://twitter.com/aip_bulgaria, който цели да разшири обхвата на комуникация на постижения, добри практики и научени уроци в застъпничеството за достъп до информация.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Youtube канал на ПДИ

ПДИ поддържа и свой канал в популярния портал за видео Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCDolAzPqxIqkgAKKVf5jBLA>.

Целта на канала е да увеличи популярността на продуктите и услугите, които ПДИ предлага, да увеличи аудиторията на кампанията за свобода на информацията. Видео ресурсите в Youtube канала на ПДИ са 13, включвайки документалния филм „Медиите и достъпа до информация – Пет истории на разследващи журналисти“, клипове, съдържащи правен коментар върху конкретни казуси на журналисти, свързани с достъпа до информация, видео от церемонията за Деня на правото да знам – 28 септември 2014 г. и образователния филм „Имам правото да знам“.

Оценка

Комуникирането на работата на екипа, участието в медийните дебати по въпроси, свързани с достъпа до информация, е също приоритетна дейност на ПДИ. Подготовката на публикации, разясняването на съдебната практика, участие в публичните дебати ангажира почти целия екип. Едновременно с това трима човека от екипа се занимават с наблюдение и систематизиране на публикациите в националните и местни медии, превод на материали. Този екип подготвя прессъобщенията и отразява събития, организирани от ПДИ. Тази работа е огромна по размер и предполага участието и координацията на целия екип.

Продукти:

Блог, бюлетин, три интернет страници, публикации на български и английски език.

Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

Годишна среща с координаторите от журналистическата мрежа. Награда „Координатор на годината”

Програма Достъп до информация проведе традиционната си работна среща с координаторите от журналистическата мрежа на 15 февруари 2019 в хотел „Хемус” в София.

Журналистите очертаха актуална картина за състоянието на достъпа до информация в страната. Според тях все още има общини и регионални структури, в чиито интернет страници не са създадени секции „Достъп до информация” – общините Кърджали и Полски Тръмбеш, смолянските общини Борино и Баните, бляговеградските Якоруга и Хаджидимово. А нерядко, ако съществуват такива секции, то те са като празни чекмеджета – не съдържат никаква качена информация.

По думите на координаторите на много места в страната гражданите все още трябва да отидат на място в съответната институция, за да подадат заявление за достъп до информация. Другаде пък хората нямат доверие на електронната поща.

Журналистите споделиха още, че след влизането в сила на GDPR и промените в Закона за защита на личните данни е налице объркване – кметове и служители нямат яснота по прилагането на ЗДОИ. В резултат нарастват случаите на частичен или пълен отказ на достъп до информация.

В други общини като Исперих, Лозница, Завет, Цар Калоян и Самуил се наблюдават практики на формализирана прозрачност, лишена от съдържание и действителен стремеж към откритост, ЗДОИ просто играе ролята на врата в полето, която властимащите преднамерено заобикалят, за да не си създават работа и произтичащите от диалога с гражданите проблеми.

От докладите на координаторите стана ясно, че все по-малко журналисти в страната използват ЗДОИ в своята работа, неправителствените организации обаче активно използват закона. В Северозападна България се наблюдава намаляване на заявленията по ЗДОИ, което журналистите обясняват с обезлюдяването на района и намаляването на хората с образование в активна възраст

Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

Изпълнителният директор на ПДИ Гургана Жулева представи резултатите от застъпническата работа на организацията през 2018, текущите проекти, по които работи ПДИ, както и предизвикателствата пред екипа през 2019 година. Продължаващ проблем са намаляващите възможности за финансиране на застъпническата дейност, както и увеличаване на бюрократичните изисквания към неправителствения сектор в България.

Ръководителят на правния екип Александър Кашъмов представи становищата и участието на фондацията в рамките на обсъждания и работни групи по изменения и проекти на нормативни актове – изменения в Административно-процесуалния кодекс, изменения в ЗЗЛД и кампанията за Общия регламент за защита на данните (GDPR), платформата за достъп до обществена информация, промените в Наказателни кодекс (НК).

Кирил Терзийски представи съдебната практика и случаите, по които е потърсена правна помощ от правния екип на ПДИ през 2018.

Диана Банчева представи състоянието на комуникационните канали на ПДИ.

Стефан Ангелов запозна координаторите с развитието на инициативата „Партньорство за открито управление”, проблеми на прозрачността и защитата на личните данни.

По традиция срещата завърши с връчване на наградата „Координатор на годината”, която ПДИ учреди през 2007.

Координаторът ни в Габрово Емилия Димитрова бе отличена заради постоянството и активността ѝ при подаване на заявления по ЗДОИ до различни регионални институции, заради делата ѝ срещу отказ на информация, водени с помощта на правния екип на ПДИ, както и заради журналистическите ѝ разследвания на базата на ЗДОИ и обществения им отзвук.

Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

И през 2019 журналистите от мрежата участваха с публикации в местните медии. Там те отразиха номинациите и церемонията по случай Деня на правото да знам, годишното проучване на ПДИ и Рейтинга на активната прозрачност, както и случаи на отказ и съдебни дела по случаи на отказ на информация.

Бяха написани и организирани 56 публикации (срещу 62 за предходната година). 22 от тях излязоха в бюлетина на ПДИ (срещу 17 от предходната година). Най-активна беше Емилия Димитрова с 4 текста и Калина Грънчарова с 2. Останалите 34 публикации (срещу 45 от предходната година) са в местни медии, където най-активни бяха Тодор Гроздев с 10 публикации, Дияна Бончева с 5 и Любомир Йорданов с 4.

Координаторите предложиха 5 номинации за 28 септември. Най-активна – с 2 номинации – беше Емилия Димитрова.

24 са общо случаите на отказ, консултациите по заявления и делата на координаторите с правния екип на ПДИ. Най-активни бяха Емилия Димитрова – с 11 и Искра Койчева – с 9.

Промяна в работата наложи съответната смяна на координатора Любомир Йорданов в Монтана. За координатор на ПДИ бе избрана кореспондентката на bTV Рени Христова.

Сътрудничество с партньорски организации и обмяна на опит

Екипът на ПДИ продължи своето сътрудничество и съвместна работа със сдружение Асоциация ИНТЕГРО, Българския център за нестопанско право, Българския донорски форум, Национална мрежа за децата, Тръста за социална алтернатива, Българския институт за правни инициативи, За земята и много други.

Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

ПДИ в Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията

ПДИ беше инициатор и един от основателите на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията – FOIAdvocates.⁸ От времето на създаване на мрежата досега ПДИ участва в управителния ѝ съвет.

Екипът на ПДИ и тази година активно участва в дейността на Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията (FOIANet). ПДИ е неин основател и член, като в момента в дискуссионния списък на мрежата присъстват 815 човека (представители на организации и частни лица) от цял свят. Освен за обмен на новини от застъпниците по света и отразяването на различни кампании мрежата, чрез обмен по електронна поща, предоставя и ценната възможност за провеждането на дискусии и консултации между членовете ѝ.

Оценка

Националното и международно сътрудничество винаги е било важна част от работата на Програма Достъп до информация. Създаването на мрежата в страната, иницирането на международната мрежа на застъпниците са неща, с които ПДИ се гордее. ПДИ участва в различни коалиции и партньорства, следвайки своята мисия да подкрепя подобряването на отчетността, прозрачността на институциите и условията за упражняване на правото на информация.

Продукти:

Мрежа от координатори, международна мрежа на застъпниците за свобода на информацията, членство в различни европейски организации на застъпници за по-голяма прозрачност, информирани партньорски организации за състоянието достъпа до информация в България, участие в европейски и международни застъпнически кампании, повишаване на авторитета на организацията и споделяне на опита чрез участие в различни форуми, конференции, обучения, семинари.

⁸ <http://foiadvocates.net/>

Институционално укрепване и развитие

В офиса на Програма Достъп до информация работят 8 човека на постоянни договори. ПДИ поддържа кординаторска мрежа в страната от 27 журналисти.

От юли 2015 година ПДИ има договор с външна фирма за счетоводно обслужване – „Асвайс плюс”. Фирмата е определила оперативен счетоводител, който работи в ПДИ.

От февруари 2006 година ПДИ има договор с фирмата „СВЕЛОЗАР ОНЛАЙН” ЕООД за техническа поддръжка на компютърните системи на офиса, а от 2009 година и за вътрешната информационна система.

За почистването на офиса се грижи фирмата „ДЕНИ -СТЕФИ ЕООД”.

Координация и контрол

Всеки понеделник екипът планира своите дейности въз основа на оперативния месечен план и на текущите проекти.

Контролът върху правната помощ, предоставяна от ПДИ, се осъществява чрез редовни статистически отчети от базата данни от вътрешната информационна система.

Програма Достъп до информация кани всяка година одиторска компания за проверка на годишния отчет на организацията.

През 2018 г. Програма Достъп до информация се регистрира в Агенцията по вписванията и от 2018 г. предава своя годишен отчет в Търговския регистър и регистъра на организациите с нестопанска цел.

ПДИ се управлява от Управителен съвет и изпълнителен директор. Управителният съвет определя ежегодно приоритетите на фондация ПДИ и одобрява годишните отчети и бюджета на организацията.

Институционално укрепване и развитие

Управителният съвет на организацията се състои от 9 човека.

През 2019 г. Управителният съвет на ПДИ проведе едно редовно заседание.

На **20.02.2019 г.** в гр. София, бул. „В. Левски“ № 76, ет.3, ап.3, в офиса на ПДИ се проведе редовно заседание на Управителния съвет на фондацията в съответствие с чл. 12, ал. 8 от устава, свикано от изпълнителния директор Гургана Жулева. На това заседание УС прие Годишния доклад на ПДИ за 2018 г., представен от изпълнителния директор, и одобри бюджета и основните направления на работата за 2019 година.

През 2019 ПДИ работи по два проекта:

- Проект „Център за съвети за прозрачност/Transparency Advice Center“ по договор CIV.0139.20170606 с Фондация Америка за България (03.07.2017 - 31.12.2019);
- Форум „Достъп до информация“ по договор за целево безвъзмездно финансиране изпълнението на проект от Фонд Активни Граждани България по ФМ на ЕИП 2014-2021 г. (09.09.2019 – 08.09.2022 г.)

Бюджетът на ПДИ се формира на проектна база. През 2019 година приходите бяха в размер на **378 650 лв.**, а разходите за годината в размер на **378 762 лв.** ПДИ да проведе платени обучения за представители на НПО и администрацията и предоставяше платена правна помощ. Постъпленията от тази дейност са **14 350 лв.** Постъпилите дарения в резултат на кампанията за подкрепа на достъпа до информация в България и по специално за провеждане на церемонията посветена на Международния ден на правото да знам – 28 септември са в размер на **1 855 лв.**

30.01.2020 г.
София

Гургана Жулева
Изпълнителен директор на ПДИ